

Це може бути запис інтерв'ю або створення власного фоторепортажу. Учні фотографують на смартфони визначні місця міста. Потім на уроці в довільній формі презентують ці фото. Таким чином вони навчаються описувати об'єкти, тренуються ставити запитання й відповідати, опрацьовують і повторюють лексичний матеріал. А під час вивчення теми „Die ukrainische Küche“ можна запропонувати учням зняти фільм. Готуючи національну українську страву, вони повинні записати на камеру смартфона з поясненням крок за кроком процес приготування. На уроці гімназисти показують знятий фільм.

На етапі підбиття підсумків надаю перевагу **сервісу Mentimeter**. Він слугує для створення та проведення опитувань. У кілька кліків завантажую на сайт одне чи декілька запитань. Потім даю учням посилання з кодом доступу або можливість сканувати QR-код. Визначаю, скільки часу клас має на те, щоб відповісти. Також є можливість обрати, у якому вигляді хочу отримати відповіді: просто кількість голосів, співвідношення у відсотках, діаграма, «хмара слів». Далі учні відповідають зі своїх смартфонів. Варто наголосити: учитель не бачить, хто і як відповідає, тому для оцінювання успішності цей сервіс не підходить. Однак він дає можливість проаналізувати динаміку засвоєння матеріалу та допомагає формульованню оцінюванню. Позитивним фактором також є те, що учні відповідають більш розкуто, бо знають, що відповіді не оцінюються.

Отже, ми бачимо, що використання мобільних пристроїв пропонує широкий спектр можливостей для організації уроків німецької мови. Робота зі смартфонами дає змогу працювати з автентичними підручниками, спонукає гімназистів до творчості, мобільності, гнучкості мислення. Завдання сприяють розвитку комунікативної, лінгвокраїнознавчої та соціальної компетентностей. Інноваційна діяльність позитивно впливає на результативність роботи учнів. Звісно, запропоновані сервіси не можуть повністю замінити ні якісного підручника, ні ґрунтовного пояснення вчителя, однак практика доводить, що діджиталізація освітнього процесу є однією з умов формування успішного гімназиста третього тисячоліття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Власюк І. В. Мобільний телефон – невід'ємна новітня технологія навчання на заняттях іноземної мови. *Молодий вчений*. 2018. №7. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/7/13.pdf>
2. Кількість користувачів смартфонів в Україні зросла на 150%. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2016/09/12/605197/>.
3. Спільник Т. М., Мокрій Я.О. Можливості практичного використання смартфонів і планшетів на занятті з іноземної мови у вищому навчальному закладі. *Педагогічні науки*. 2017. №4. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/141498866.pdf>

Ю. К. Вейлерт,

методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Сьогодні одним із пріоритетним напрямком роботи педагогів є застосування інтерактивних методів у навчанні дітей з особливими освітніми потребами. Визначимо, які конкретно інтерактивні методи можуть використовувати педагоги в інклюзивних класах; розглянемо, які є можливості впровадження інтерактивного устаткування в процес розвитку дітей з особливими освітніми потребами та з якою метою вчителям потрібно використовувати у своїй роботі інтерактивні методи.

Технологія є загальною частиною нашого повсякденного життя і все більше змінює наш навчальний досвід. Нові інструменти створюють нові можливості і нові виклики. Останнім часом все більшої популярності набуває **змішане навчання (blended learning)**, тобто, поєднання традиційної форми викладання навчального матеріалу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, що дозволяє будувати індивідуальну траєкторію навчання.

Окремої уваги потребує процес освіти дітей з особливими освітніми потребами. Основною складовою інклюзивного навчання для дітей з особливими освітніми потребами є **сучасні інтерактивні технології**. Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний

процес відбувається тільки шляхом постійної, активної взаємодії (дивіться табл. 1).

Таблиця 1

Квінтет освітніх технологій

Соціалізація	Комунікація, співпраця, обмін
Мобільність	Можливість навчатися та творити де завгодно та коли завгодно
Візуалізація	Матеріалізація абстрактних концепцій
Розповідь історій	Інтеграція та передача знань
Ігри	Зворотний зв'язок та формульованню оцінювання

Розглянемо класифікацію моделей змішаного навчання від дослідників Гезер Стейкер та Майкла Горна. Учені виділяють чотири моделі **змішаного навчання**:

1. Ротаційна.
2. Гнучка модель.
3. Модель самостійного змішування.

4. Поглиблена віртуальна модель.

Ротаційна модель

У **ротаційній моделі** учні чергують онлайн- та офлайн-навчання за певним графіком чи вказівками педагогів. Ці частини можуть охоплювати роботу в невеликих групах чи цілим класом, групові проекти, індивідуальну роботу з педагогами та письмові завдання.

Ротаційна модель має чотири підвиди.

Ротаційна станція

→ **Про модель:** учні працюють у класі або в аудиторії і за визначеним графіком проходять окремі станції. Тобто, чергують різні види діяльності:

- онлайн - навчання;
- фронтальну роботу з педагогом/педагогінею;
- групову роботу й роботу над проектом.
- Ротація за лабораторіями

→ **Про модель:** схожа на ротацію за станціями, проте в ній учні змінюють станції не в межах класу, а в межах закладу освіти. Однією зі станцій є не просто робота онлайн, а робота в окремому приміщенні — лабораторії.

Перевернутий клас

→ **Про модель:** учні за визначеним графіком вивчають онлайн-частину вдома та офлайн-частину в закладі. Тобто, вдома вони засвоюють теоретичний матеріал і переглядають лекції. А в аудиторії працюють із педагогом/-инею над практичними завданнями та проектами.

Індивідуальна ротація

→ **Про модель:** учні працюють у закладі й проходять окремі станції за індивідуально визначеним графіком. Відмінність цієї моделі від ротації за станціями в тому, що не обов'язково проходити всі станції.

Гнучка модель

→ **Про модель:** учні отримують особисті інструкції через інтернет. У них гнучкий графік, який змінюється відповідно до їхніх потреб у конкретних темі та курсі.

Модель самостійного змішування

→ **Про модель:** учні можуть вивчати певний курс цілковито онлайн і прослуховувати його вдома. За таких умов педагоги також працюють з учнями дистанційно. Ця модель відрізняється від онлайн - навчання тим, що дистанційно вивчають тільки один предмет. Натомість інші предмети учням викладають у закладі освіти.

Поглиблена віртуальна модель

→ **Про модель:** учні самостійно розподіляють курси на онлайн- та офлайн- частину. Онлайн-частину можна прослуховувати як у навчальному закладі, так і поза ним. Вона відрізняється від моделі самостійного змішування тим, що охоплює всі курси, а не є вибірковою. А від перевернутого класу — тим, що учні не щодня відвідують школу. [2]

Одним із найбільш популярним засобом навчання є онлайн-дошки, завдяки яким можна обмінюватися ідеями та роботами в режимі реального часу.

Explain Everything (Створіть захоплюючі уроки, призначайте заняття та завдання. Записуйте інструкції та проводьте інтерактивні презентації).

Lino (Робіть нотатки прямо зараз, де б ви не знаходилися. Поділіться своїми ідеями з текстами та картинками).

Padlet (Збирай колекції, організуй контент та роби презентації за допомогою гарних дошок).

Оцінювання під час змішаного чи дистанційного навчання завжди викликає чимало питань. Тому давайте розглянемо, як перетворити цей процес на один із улюблених.

1. **Wordwall** (Вправи можна задавати учням та ученицям як завдання. Результати всіх учнів та учениць зберігаються і стають доступними для вчителя).

2. **Socrative** (Освітоорієнтований сервіс для створення і проведення опитувань, тестів, голосувань, формативних завдань).

3. **ClassDojo** (Глобальна спільнота вчителів та сімей, які збираються разом, щоб ділитися найважливішими моментами навчання дітей у школі та вдома – за допомогою фото, відео, повідомлень та багато іншого).

4. **Goformative.com** (Інструмент формуючого оцінювання, який дозволяє в режимі реального часу відстежувати процес роботи учнів і будь-якої миті коментувати їхню роботу та надавати зворотний зв'язок).

Кожен учитель початкової чи середньої школи прагне знайти круті інструменти, щоб побудувати процес змішаного та дистанційного навчання як цікавий марафон чи гру. Є безліч безкоштовних, зручних, гейміфікованих і водночас простих інструментів, а саме:

1. **TOONTASTIC 3D** (оригінальний додаток, за допомогою якого ви зможете створювати власні мультфільми та історії).

2. **VIZIA** (Цей інструмент дозволяє залучити аудиторію до активного перегляду запису – глядачі можуть відповідати на питання про те, що відбувається, голосувати, ділитися думкою).

3. **ПІКСЕЛЬ** (Може бути як елементом індивідуальної роботи, так і великим груповим проектом. Мета – створити серію малюнків, об'єднаних однією темою).

4. **ВІЗУАЛІЗАЦІЯ МУЗИКИ** (Дає змогу поєднати музичне і образотворче мистецтво). [4]

5. **Marvelous Designer** (Це програма моделювання, симуляції та анімації одягу. За її допомогою з нуля можна створити одяг і різні текстильні вироби будь-якої складності).

6. **Ornament Name** (Онлайн-конструктор для створення унікального національного українського орнаменту з літер українського алфавіту).

7. **Текстова вишивка** (Онлайн-конструктор дає змогу автоматично створювати орнамент зі слів чи речень, вибирати кольори та варіанти вишивки).

8. **Pattern Maker for Cross-Stich v4.04** (Програма призначена для перегляду, створення й редагування схем для вишивки хрестом у форматі xsd).

9. **Classcraft** (Це командна рольова онлайн-гра із сучасною графікою і великим освітнім функціоналом).

10. **Coggle та Google Earth** (Вивчайте супутникові знімки, рельєф та 3D будівлі. Збільште зображення, щоб розглянути свій будинок чи інше місце).

Використання інтерактивних технологій у навчанні дозволяє значно підвищити рівень взаємодії між викладачем та учнем, що сприяє посиленню пізнавальної діяльності та їх успішної соціалізації у сучасному світі, а саме [1, с. 13].

Tricider (Інструмент формуючого оцінювання, який дозволяє в режимі реального часу відстежувати процес роботи учнів і будь-якої миті коментувати їхню роботу та надавати зворотний зв'язок).

TIMETOAST (Сервіс для створення онлайн «стрічки часу», дозволяє розміщувати події у хронологічному порядку).

Timeline.JS (Цікава тим, що є єдиним програмним засобом, який дозволяє створювати україномовні тайм-лайни).

Time.Graphics (Онлайн-сервіс, який призначений для створення інтерактивних часових стрічок із додаванням фото, аудіо та відеоматеріалів).

Ourboox (Проста платформа для створення електронних книг з ілюстраціями).

iLearn (Освітня онлайн-платформа з навчальними відеокурсами, вебінарами і тестами для всіх, хто бажає підготуватися та успішно скласти національний мультипредметний тест та зовнішнє незалежне оцінювання).

Недостатня професійна готовність кадрів є основною проблемою щодо використання засобів інтерактивних технологій в інклюзивній освіті. Тому з метою поліпшення обізнаності педагогів можна використовувати такі платформи:

GoLab / Graasp

(Спільнота яка об'єднує вчителів та експертів, а також навчальні заходи та допоміжні ресурси для навчання STEM). [3]

Більше інформації за скан кодом/

LIVEWORKSHEETS

(Це ресурс, який дозволяє педагогам будь-яких напрямів "оживити" ті матеріали, які існували до цього у друкованому вигляді).

IEARN (дає можливість вчителям та учням спільно працювати в режимі он-лайн, використовуючи Інтернет та інші комунікаційні технології).

FLIPGRID (Це програма, за допомогою якої викладачі можуть створювати безпечні групи, щоб брати участь у навчальній програмі, використовуючи короткі відео, текстові та аудіо повідомлення).

Blogger (Відкрите джерело та одна з найпростіших платформ для ведення блогів).

Wizer.me (Дозволяє створювати інтерактивні робочі аркуші, які можна використовувати при дистанційному навчанні, для домашніх робіт, для роботи в класі на інтерактивній дошці).

Є багато освітніх програм, де вже створені корекційні завдання, різні заняття, відеоуроки, які є доцільним для використання в роботі з дитиною з особливими освітніми потребами:

- LearningApps.org
- Childdevelop.com.ua
- www.pedpresa.ua/vu
- www.erudyt.net
- www.osvita-omr.gov.ua
- ua.mozaweb.com
- www.ranok.com.ua

- Prometheus.org.ua
- Beclever.cc (багато завдань, особливо для початкової ланки)
- Pecs.in.ua (можна завантажувати пєс для дітей з аутизмом, роздруковувати їх, або перемальовувати)
- Edugames.rozumniki.ua

До інтерактивного навчання не можна ставитися як до універсального засобу викладання й прагнути переведення всього процесу навчання на «інтерактивні рейки». Отже, метод інтерактивного (комунікативно-проблемного) навчання можна поєднувати з груповою роботою на уроці й застосовувати на різних етапах вивчення тем. Його можна застосовувати одразу ж після викладу вчителем нового матеріалу, на початку нового уроку замість опитування, на спеціальному уроці, присвяченому застосуванню знань, умінь та навичок, або як фрагмент повторювально-узагальнюючого уроку.

Отже, використання засобів інтерактивних технологій в інклюзивній освіті уможлиблює для дитини з особливими освітніми потребами інтеграцію до освітнього процесу, сприяє їхньому інтерактивному навчанню та основі використання інтерактивних технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. М. Ю. Кадемія, Г. Б. Гордійчук Використання засобів ІКТ із метою здійснення інклюзивної освіти URL: http://ito.vspu.net/repozitary/Kademiia/stati/%D0%9Aademia_Hordiutchuk_Vuk_IKT_16.pdf
2. Інститут Клейтона Кристенсена URL: https://www.christenseninstitute.org/results/?_sft_topics=k-12-education
3. Методичні рекомендації для вчителів Go-Lab URL: http://storage.eun.org/resources/upload/809/20180622_165137226_809_Go-Lab%20D6.6_USM_UK.pdf
4. Ідеї для уроків мистецтва: метод «Піксель» та метод «Візуалізація музики» | ОНЛАЙН-КУРС БЕРИ Й РОБИ URL: <https://youtu.be/X4qMGBEthY>

Т. Б. Артеменко,

методист навчально-методичного центру психологічної служби комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ПЕДАГОГІВ У КОНТЕКСТІ КОМПЕНСАЦІЇ ОСВІТНІХ ВТРАТ

Нині освітяни розробляють національну стратегію компенсації освітніх втрат. Війна завдала руйнівного впливу на освітній процес та похитнула емоційне благополуччя вчителів, учнів і батьків. Очевидно, що відновлення навчальних і емоційних втрат має будуватися на ефективних і доказових стратегіях. Як ж **стратегії відновлення підтримують учителі?**

Згідно з даними Звіту Всесвітнього економічного форуму 2022 опитані освітяни обрали такі стратегії для подолання втрат у навчанні:

1. Підвищення кваліфікації вчителів щодо методик прискореного навчання — 45%.
2. Допомога у покращенні психологічного здоров'я вчителів — 43%.
3. Інтеграція цифрових технологій в освіту та розвиток дистанційного навчання — 39%.

4. Забезпечення інноваційними технологіями дистанційного навчання — 38%.

5. Надання гаджетів та забезпечення доступу до інтернету учням із малозабезпечених родин — 37%.

6. Збільшення кількості учителів для додаткового навчання — 35%.

7. Індивідуальне навчання для тих, хто потребує додаткової підтримки — 35%.

8. Розвиток соціально-емоційної компетентності учнів — 30%.

9. Скорочення навчальної програми — 27%.

10. Ретельний відбір учителів, підвищення престижу професії шляхом надання пільг — 24% [12].

Проблема освітніх компенсацій знаходиться в центрі уваги ЮНЕСКО. Варіанти того, як можна ефективно надолужувати прогалини, викладені в